

Anmeldelse af bogen "At filosofere – en tilskyndelse"

Og ZTRONG samtalekort II

- skrevet af Maibritt Isberg Andersen

Denne nyskabende bog er skrevet af Maibritt Isberg Andersen og hviler på hendes visdom og den viden, hun har samlet gennem mange år. Bogen rummer filosofiske begreber og diskurser samt de problemstillinger der er betingelser for et liv. Der venter læseren en overraskende rigdom af fortællinger med filosofisk tyngde. På samme tid tilbyder bogen en praktisk relevant, tilgængelig tilgang til filosofien og en alsidig indsigt til at filosofere gennem de ord og begreber, bogens emner bygger på.

Læseren kommer rundt i en verden tegnet af store filosoffer, bl.a. Aristoteles, Goethe, Konfutse, Løgstrup, Kirkegaard, Cicero, Sokrates og Ole Fogh Kirkeby. Læseren møder begreberne: livet, taknemmelighed, kærlighed og relationer, håb, mod, selvindsigt, stilhed og ledelse.

Man kan dykke ned i et enkelt emne og under dette emne finde grundlag for protreptiske samtaler, som Maibritt Andresen og ZTRONG tilbyder gennem kurser og uddannelser. Som underviser på uddannelser indenfor protreptik, men også andre former for uddannelse i ledelse og kommunikation, vil man med denne bog finde et anvendeligt afsæt for arbejdet med filosofiske samtaler.

Når man skal guide en filosofisk samtale, er den protreptiske tilgang egnet. Men nogle gange kan man som underviser, konsulent og leder finde det svært at skabe en relevant sammenhæng mellem filosofiske ord og begreber, som løfter samtalen til større selvindsigt. Det anviser denne bog metoder til, så man ikke hopper over til de psykologiske fremstillinger af mennesket.

At filosofere kræver at man selv bidrager gennem refleksion og tankevirksomhed, og det giver bogen læseren lyst til.

Når man f.eks. tager fat i gennemgang af begrebet MOD og gennemgår de ord, bogen omtaler, får man en introduktion baseret på Platons fire kardinaldyder: visdom, retfærdighed, udholdenhed og selvbeherskelse, efterfulgt af tre teologiske dyder: tro, håb og kærlighed. Tilsammen opvejer disse dyder de syv dødssynder, så der ifølge bogen opstår en balance mellem det gode og det onde i mennesket. Et skema på side 132 viser, hvordan de tre begreber dødssynder, dyder og laster står overfor hinanden. Som eksempel står fråseri, taknemmelighed og smålighed overfor hinanden. Et andet eksempel på balancerende begreber er vrede, barmhjertighed og godtroenhed.

Når begreberne skal danne grundlag for en filosofisk samtale, er det en fordel at kunne tage afsæt i begreber, der er godt forankret i filosofien. Den kompleksitet, der er indlejret i menneskets forestillinger og erfaringer i forhold til at være modig, kræver refleksioner over sammenhæng og modsætninger mellem dødssynder, dyder og laster. F.eks. kan man ifølge bogen tale om mod, som er at handle på trods af frygt. Når man besidder modet, har man en særlig styrke til at handle moralsk og mentalt.

17. april 2023

Søren Kirkegaard skriver: *At vove er at miste fodfæstet for en stund, ikke at vove er at miste sig selv.*

Dette citat kan indgå i en protreptisk samtale, hvor refleksioner over den modsætning der ligger her, kan bruges som grundlag for at få en dybere forståelse af MOD. Gennem Kirkegaards tilgang, kan man se på angst som en eksistentiel angst, der udfordrer menneskets identitet og selvforståelse. Kirkegaard knytter eksistentiel angst sammen med frihed, som er vigtig når man skal forme sit liv. Hvis man ser angst på den måde, kan man undersøge, hvordan MOD giver grundlag for friheden til at vælge og handle.

Man kan også reflektere over MOD som det at give slip, om at frygte og at vise kærlighed. Alle disse begreber er i bogen krydret med eksempler fra filosofi og litteratur, som bruges til at eksemplificere hvad der kan ligge i MOD. Hvert afsnit indeholder også nogle filosofiske spørgsmål.

Til MOD knytter sig bl.a. spørgsmålene: Ved du hvorfor modet svigter? Vil andre sige, du er modig? Er det dovenskab der forhindrer dig i at være modig? Kan rastløsheden være modets ven?

Det stærke ved bogen er dens bidrag til at skabe forbindelse mellem praksis og teori, hvor det teoretiske grundlag ikke er en akademisk, dokumenterbar videnskab, men snarere er baseret på et håndværk, som hjælper den anden til at få indsigt. Der er ingen anvisninger på hvordan bl.a. magt kan bruge til at filosofere. Der er tale om en bog, som alle og enhver kan bruge i sin dagligdag, om man er lærer, pædagog, politimand, sygeplejerske, tømrer, IT-ingeniør eller leder.

Bogen er en vej til at kunne rejse gennem en forståelse af eget liv, som er skabt på grundlag af muligheden for at tale ud fra præmisser om frihed.

En stærk og fremragende side ved bogen er dens mange originale tegninger.

I tillæg til bogen kan man erhverve ZTRONG samtalekort II, med begrebs betydning (etymologi), filosofiske spørgsmål og billedkort – der alt sammen læner sig ind i bogen. Jeg har aldrig set en så stærk og sanselig smuk og bevægende tilgang til de begreber, bogen indeholder. Det er stor kunst at kunne forene det æstetiske med det sanselige. Man får virkelig lyst til at bruge bogen og dens begreber og billeder.

Det er en stor fordel for brugen af bogen, at der på forhånd er skabt en systematisk tilgang, som gør det muligt at gennemføre filosofiske samtaler. Der er brug for at kunne filosofere, og at lære denne tilgang gennem refleksioner om livet.

Jeg vil med Ole Fogh Kirkeby, som har skrevet forord i bogen, slutte med at citere fra hans forord: *Jeg tror denne bog tilskynder til filosofi på den ganske særlige måde, alt imens vi tilegner os dens indhold. Vi kommer i besiddelse af en større tillid til vores refleksive styrker, og vi begynder i højere grad at tro på dybden i vores egen bevidsthed.*

Poula Helth, ph.d. og aktionsforsker

www.poulahelth.dk